

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ
ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ“

Продоволствена устойчивост, международни отношения
Стратегия „От фермата до трапезата“

ОБОБЩАВАЩ ДОКЛАД

СЪВМЕСТНО ЗАСЕДАНИЕ НА ПЛАТФОРМАТА НА ЕС ПО ВЪПРОСИТЕ НА ЗАГУБАТА И РАЗХИЩЕНИЕТО НА ХРАНИ

И НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ГРАЖДАНСКИ ПАНЕЛ

ГД „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ“ (SANTE)

Хибриден инструмент

7 ноември 2023 г.

Председател (1): г-н Klaus Berend, ГД „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ“

Европейска комисия и органи на ЕС (9): ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“, ГД „Околна среда“, ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, ГД „Научни изследвания и иновации“, Съвместен изследователски център, ESTAT, ЕАОС (Европейска агенция за околна среда), ЕАСМЕ (Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия), ЕИСК (Европейски икономически и социален комитет), КР (Европейския комитет на регионите)

представени държави членки (23): Австрия, Белгия, България, Чехия, Дания, Гърция, Естония, Финландия, Франция, Германия, Унгария, Ирландия, Италия, Литва, Люксембург, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Швеция, Словакия, Словения, Испания

Организации от частния сектор (39): BEUC (Европейско бюро на съюзите на потребителите), BOROUME, COPA COGECA (COPA COGECA — Сдружение на европейските земеделски стопани и европейските земеделски кооперативи), СТС (Център за чиста технология (Мюнстерски технологичен университет)), Consorzio Bestack, DУН (Deutsche Umwelthilfe e.V.), ECSLA (Европейска асоциация за хладилно съхранение и логистика), EFFPA (Европейска асоциация на преработватели на бивши хранителни продукти), EuroCommerce (Европейска организация, представляваща сектора на търговията на дребно и едро), EuroCoop (Европейска общност на потребителските кооперации), EUPPA (Европейска асоциация на преработвателите на картофи), Europatat (Европейска асоциация за търговия с картофи), FEBA (Европейска федерация на хранителните банки), FoodCloud, FoodServiceEurope, FOODWIN (Мрежа за иновации в областта на хранителните отпадъци), Freshfel Europe, EUCOFEL (Европейска асоциация за търговия с плодове и зеленчуци), Azti Foundation (Fundación AZTI — AZTI Fundazioa), HOTREC (Хотели, ресторанти и кафенета в Европа), HUA (Университет Харокопио), HFBA (Асоциация на унгарската хранителна банка), Independent Retail Europe (Европейска асоциация на групи от независими търговци на дребно), IFWC (Международна коалиция по проблемите на хранителните отпадъци), Last Minute Market („Пазар в последната минута“), Les Restos du Coeur, MATVETT-NORSUS-NOFIMA CONSORTIUM, Rabobank, Regal Normandie,

SWF (движение „Спрете пилеенето на храна“), Too Good To Go („Прекалено добро, за да се изхвърли“), Venturis Horeca, WUR (Wageningen University & Research (Университет и център за научни изследвания на Вагенинген), WRAP (Програма за действие за отпадъци и ресурси), Световен съюз на пазарите на едро (WUWM), Zero Waste Scotland („Нулеви отпадъци — Шотландия“).

Други публични организации (5): ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие), ФАО (Организация на ООН за прехрана и земеделие), ЮНЕП (Програма на ООН по околната среда).

Наблюдатели (1): НЯМА

Съвместно заседание на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни (FLW) и европейския граждански панел

1. Приветствие и въведение в сесията за обратна връзка от председателя: Klaus Berend, директор на дирекция „Безопасност на храните, устойчивост и иновации“

Председателят откри сесията, като приветства участниците в съвместното заседание на европейския граждански панел и членовете на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни (FLW). Председателят благодари на членовете на европейския граждански панел за предоставените от тях препоръки, които ще помогнат за засилване на действията срещу разхищението на храни в ЕС. Председателят изтъкна приемането от Европейската комисия на законодателното предложение за определяне на целите за намаляване на хранителните отпадъци, които трябва да бъдат постигнати от държавите членки до 2030 г., и публикуването на граждански доклад заедно с оценката на въздействието, придружаваща предложението. В доклада Европейската комисия представя своята гледна точка относно препоръките на гражданите и посочва как те биха подпомогнали нейната всеобхватна работа по отношение на разхищението на храни и биха послужили като ръководство за подпомагане на държавите членки при постигането на бъдещи цели.

2. Въведение от модератора

Модераторът приветства присъединилите се онлайн и присъстващите в Брюксел участници и представи дневния ред на заседанието.

3. Въстъпителни думи (видео) от Sandra Gallina, генерален директор на ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“

Във въстъпителните си думи **генералният директор Gallina** коментира детайлно законодателното предложение на Европейската комисия и подчерта значението на препоръките на гражданите за предотвратяването на разхищението на храни в ЕС. Препоръките на гражданите са отразени в обвързващите цели, изложени в законодателното предложение, след приемането на което от държавите членки ще се изисква да възприемат интегриран подход, включващ всички ключови участници в предприемането на действия за предотвратяване на разхищението на храни и подкрепящ промяната в поведението на потребителите. Тя отбеляза призива на гражданите за създаването на справедлива и равнопоставена верига за доставки на храни и за подкрепа на даряването на храни в целия ЕС, както и значението на мониторинга на хранителните отпадъци и насърчаването на ангажиментите от страна на стопанските субекти в

областта на храните за намаляване на разхищението на храни чрез, наред с другите, Кодекса за поведение на ЕС за отговорни стопански и търговски практики в областта на храните.

4. Изказване от генерална дирекция „Комуникации“

Richard Kühnel, директор на дирекция „Представителство и комуникация в държавите членки“, подчерта значението на това съвместно заседание като възможност за Европейската комисия и за членовете на платформата да предоставят обратна информация на гражданите относно техните препоръки. R. Kühnel заяви, че подготовката на следващия кръг от граждански панели продължава и съобщи, че платформата за гражданска ангажираност скоро ще бъде достъпна онлайн.

5. Представяне на препоръките на европейския граждански панел относно разхищението на храни и обмен с членовете на панела (тематична област I: Сътрудничество във веригата за създаване на стойност в областта на храните: От фермата до трапезата) ([PDF](#))

Представители на европейския граждански панел, които са работили по тематична област 1, представиха [препоръки 1—7](#), след което последва обмен на мнения с участници в панела, включително представители на Европейската комисия (ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ — SANTE и ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ — AGRI), Министерството на земеделието и суверенитета на храните на Франция, COPA COGECA и FEBA.

От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ благодариха на гражданите за техните препоръки, като призоваха за активното участие на всички участници в предотвратяването на разхищението на храни и засилване на сътрудничеството по веригата за доставки на храни. Този интегриран подход е отразен в задълженията, определени в законодателството на ЕС за отпадъците и повторен в законодателното предложение на Европейската комисия, в което се определят целите за намаляване на хранителните отпадъци. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ представиха коментари по препоръките на гражданите, като се съсредоточиха върху препоръки 3, 4, 5 и 6.

Съгласно законодателството на ЕС за отпадъците (Рамковата директива за отпадъците) от държавите членки вече се изисква да насърчават даряването на храни, а със законодателното предложение на Европейската комисия следва да се даде допълнителен тласък и подкрепа за тази практика в целия ЕС, което ще помогне за предоставяне на хранителните излишъци на лицата в нужда. Европейската комисия отпусна и финансови безвъзмездни средства (за действие) на Европейската федерация на хранителните банки (FEBA) в рамките на Програмата за единния пазар с цел да се подкрепи изграждането на капацитет за хранителни банки. По отношение на улесняването на споделянето на данни и най-добри практики Европейската комисия обясни, че платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни и цифровата мрежа от ресурси, [центърът на ЕС за предотвратяване на загубите на храни и на хранителните отпадъци](#), са създадени за преодоляването на тези нужди. Освен това Съвместният изследователски център на Европейската комисия разработи рамка за оценка с цел да се помогне на всички участници да оценят ефективността на инициативите за предотвратяването на разхищението на храни, включително калкулатор за количествено определяне на свързаните въздействия. Градските мрежи като EUROCITIES, Миланският пакт за градска продоволствена политика и ICLEI (Международната асоциация на органите на местното самоуправление за устойчиво развитие) управляват разнообразни партньорски програми, насочени към градовете. Що се отнася до данните относно количествата хранителни отпадъци, в законодателството на

ЕС за отпадъците от държавите членки се изисква да наблюдават тези количества на всеки етап от доставките на храна съгласно обща методика за измерване и да докладват резултатите на Статистическата служба на ЕС, Евростат. Накрая, гражданската ангажираност е тема, която в бъдеще може да бъде включена в дневния ред на платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни, за да могат членовете да споделят опита си и да се учат взаимно от него.

От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ също така благодариха на гражданите за препоръките им и посочиха, че в техните препоръки 1, 2 и 7 се обръща внимание на устойчивостта на храните в по-общ план и че все още не е доказана самата връзка между местните, сезонните и късите вериги на доставки и намаляването на хранителните отпадъци. Препоръките на гражданите отразяват цялостната визия на Европейската комисията относно продоволствената устойчивост, като се гарантира, че се вземат под внимание всички съответни измерения. От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ припомниха значението на правилата на вътрешния пазар и насърчаването на регионалните програми, съобразените с териториите мерки и продоволствените системи. От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ посочиха, че някои държави членки са включили в своите национални стратегически планове в рамките на Общата селскостопанска политика (ОСП) подкрепа за местните пазари и късите вериги на доставки и изтъкнаха, че в стратегическите планове по ОСП няма работен показател, който да позволява да се наблюдават усилията за намаляване на загубата и разхищението на храни. От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ подчертаха, че всеки участник във веригата на доставки на храни трябва да играе роля, като посочиха, че предложените цели за намаляване на хранителните отпадъци не включват понастоящем първичното производство. Като се позоваха на препоръки 5 и 6 от ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ изтъкнаха значението на участието на заинтересованите страни в развитието на политиката на ЕС в областта на храните и селското стопанство, като посочиха, че Европейската комисия ще започне стратегически диалог с цел да се обсъди бъдещето на селското стопанство в ЕС. Като се позоваха на препоръката относно нелоялните търговски практики (НТП) от ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ съобщиха, че НТП се наблюдават внимателно от правоприлагащите органи на държавите членки и че подкрепата във връзка с възможностите на земеделските стопани за договаряне с други участници във веригата за доставки на храни е обосновката за предоставяне на земеделските стопани на изключения от правилата в областта на конкуренцията, изготвянето на споразумения за устойчивост и други мерки, предприети в подкрепа на организациите на производителите. В обобщение препоръките на гражданите са в съответствие както с настоящите, така и с бъдещите планове на Европейската комисия.

От Министерството на земеделието и суверенитета на храните на Франция благодариха на гражданите за тяхната работа и препоръки, с които се подкрепят взетите на национално равнище насоки, по-специално териториалното измерение. Чрез създаването на „териториални продоволствени проекти“ във Франция се предоставя подкрепа за установяване на земеделски стопани, къси вериги на доставки и за предоставяне на подходящи, висококачествени храни в столовете. Понастоящем са налице 430 такива проекта, разработени чрез колективни действия, като предотвратяването на разхищението на храни е едно от измеренията, които могат да бъдат разгледани. Освен това съществуват мрежи, които са изцяло насочени към предотвратяването на разхищението на храни във Франция (REGAL). По отношение на финансовите стимули за даряване на храни, фискалните правила във Франция дават възможност за корпоративни данъчни кредити в размер до 60 % от нетната балансова стойност на дарените храни. Освен това съгласно законодателството от някои заинтересовани страни се изисква да установят споразумения за партньорство с хранителни банки във връзка с даряването на хранителни

излишъци, както и план за управление с цел да се гарантира качеството на дарените храни. От френското министерство подчертаха значението на повишаването на осведомеността относно консумацията на здравословни сезонни продукти, като посочиха, че обучението в областта на храните и вкуса е включено в училищната програма и че в бъдеще в магазините с площ над 400 m² е възможно да се въведе изискване за показване на информация за сезонността на плодовете и зеленчуците.

От **COPA COGECA** благодариха на гражданите за всеобхватните препоръки и отбелязаха, че са признали, че земеделските стопани нямат интерес да разхищават произведени храни и че на пазара съществува дисбаланс на силите. Що се отнася до препоръка 1, от COPA COGECA приветстваха направените предложения за оправомощаване на производителите и намаляване на дисбаланса на силите във веригата за създаване на стойност в областта на храните чрез мониторинг и по-добро прилагане на Директивата относно НТП. От COPA COGECA изразиха опасенията си по отношение на препоръката за използване на възможно най-близкия производител, тъй като това може да противоречи на правилата в областта на конкуренцията и да не доведе до желаните резултати. От COPA COGECA приветстваха усилията за насърчаване на директните продажби на „грозни“ плодове и зеленчуци и подчертаха значението на пазарните стандарти, които представляват „общия език“ на пазара, като гарантират високо качество и избягване на изкривяванията на пазара, и обясниха, че те не се прилагат по отношение на директните продажби. От COPA COGECA предложиха примери за инициативи, в които участват земеделски стопани и земеделски кооперации, като унгарска пилотна програма, свързваща Асоциацията на унгарската хранителна банка и пазара на едро в Будапеща с цел намирането на места за продажба на „грозни“ плодове и зеленчуци. В Нидерландия също има подобен проект, в чийто рамки „грозни“ плодове и зеленчуци се превръщат в преработени храни. В отговор на препоръка 2 от COPA COGECA подкрепиха насърчаването на местни продукти, тъй като това сближава земеделските стопани и потребителите и може да спомогне за по-високото оценяване на стойността на храните (като такива проекти съществуват в Италия, Австрия, Финландия и др.). По отношение на препоръка 7 от COPA COGECA подчертаха необходимостта от определяне на това какво са сезонни и местни храни.

От **FEBA** благодариха на гражданите за техните препоръки и поставиха акцент върху даряването на храни, по-специално в контекст, в който даряването на хранителни излишъци намалява, докато има нарастващо търсене на храни от благотворителни организации, поради нарастващия брой на лицата в нужда, и в който оперативните разходи на хранителните банки се увеличават (поради инфлацията и увеличените разходи за енергия, свързани с агресивната война на Русия срещу Украйна). Хранителните банки се занимават с много от областите, подчертани в препоръките на гражданите, по-специално необходимостта от финансова подкрепа, цифрови инструменти и събиране и обмен на данни. Препоръките на гражданите бяха споделени и обсъдени с мрежата, като беше организиран обмен между партньори с цел споделяне на знания относно националните политики и бяха организирани и посещения за улесняване на обмена на знания с хранителни банки извън ЕС (например Молдова). От FEBA организираха и среща със своите членове относно използването на цифрови инструменти, която се проведе в Дъблин. От FEBA също така увериха гражданите, че работата по улесняването на даряването на храни продължава и ще продължи и занапред, като посочиха проведените по време на годишната ѝ конвенция дискусии, както и текущата оценка от Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни относно предизвикателствата и възможностите, свързани с даряването на храни.

След този първи отговор от членовете на панела по препоръките на гражданите, модераторът прикани за въпроси от страна на участниците в заседанието (присъстващи онлайн и офлайн). Един гражданин зададе въпроса дали други държави, освен Франция, притежават система от данъчни стимули за дарения на храни. От ГД **„Здравеопазване и безопасност на храните“** отговориха, че държави като Португалия, Италия и Испания прилагат такива мерки и че приетите през 2017 г. от Европейската комисия насоки за даряване на храни включват раздел относно данъчните стимули, прилагани към онзи момент в ЕС. От **FEVA** потвърдиха, че горепосочените държави прилагат данъчни стимули в полза на даренията на храни и добавиха, че корекциите на ДДС, направени, за да се вземе предвид и значението на намалената икономическа стойност на храните, които се даряват, е допълнителна фискална мярка, която може да се използва от държавите членки. Освен данъчните стимули, някои държави, като Италия, опростиха административните процедури за даряването на храни от стопански субекти в областта на храните (в сравнение с тези, необходими за тяхното унищожаване или за други употреби на хранителни излишъци). От **френското министерство** допълнително уточниха, че успоредно с данъчните стимули е налице подкрепа за благотворителни организации, която им предоставя възможност за пряк достъп до здравословни и качествени продукти (инициативата **„По-добра храна за всички“**, за която през 2024 г. ще бъдат отпуснати 100 милиона евро).

От **Международната коалиция по проблемите на хранителните отпадъци** посочиха — на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни и по-специално на ГД **„Земеделие и развитие на селските райони“** — че е важно да се направи връзка между въздействието на качеството на храните и местността, както и между късите вериги на доставки и ефекта, който те може да окажат върху хранителните отпадъци по цялата верига за създаване на стойност в областта на храните, като се има предвид липсата на познания в тази област. От ГД **„Земеделие и развитие на селските райони“** отговориха, че понастоящем Европейската комисия провежда изследвания в тази област и е налице необходимост от продължаване на обмена на информация между всички заинтересовани страни относно начина, по който местните продоволствени системи могат да спомогнат за преодоляването на загубата и разхищението на храни, а следователно и за справянето с предизвикателствата пред продоволствената сигурност, като същевременно се зачитат правилата, уреждащи вътрешния пазар (например **„местните“** нужди трябва да бъдат внимателно определени и да не бъдат приравнени към **„националните“**). От ГД **„Земеделие и развитие на селските райони“** подчертаха и значението на разбирането на движещите фактори за поведението на потребителите по отношение на разхищението на храни и ролята на други фактори, като предвиденото за планиране на храненето време и подготовката, оценката, познанията за храните и др.

Един гражданин зададе въпроса дали има възможност за развитие на връзката между законодателството в областта на конкуренцията и отдаването на приоритет на местните производители. От ГД **„Земеделие и развитие на селските райони“** отговориха, че единният пазар на ЕС гарантира свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали и носи много ползи за гражданите. Конкуренцията трябва да е лоялна, а следователно и открита и прозрачна. Не е възможно например да се създадат задължения, които биха облагодетелствали националното производство пред това на други държави членки или търговски партньори. Във връзка с това от ГД **„Земеделие и развитие на селските райони“** подчертаха значението на препоръката относно мониторинга и правоприлагането на Директивата относно НТП и допълнително обясниха, че прилагането на правилата в областта на конкуренцията за колективни инвестиции, с които се насърчава устойчивостта на веригите за доставки на храни, е разяснено. Местните и късите вериги на доставки може да бъдат облагодетелствани чрез стратегическите планове по ОСП, като предизвикателството е в това те да бъдат увеличени, като

се избягват националистичните подходи и се установи най-добрият начин за обслужване на регионите.

Модераторът прикани гражданите от панела да представят кратки, заключителни изявления. Гражданите заявиха, че приветстват постигнатия по отношение на предложените препоръки напредък, например отдаването на приоритет на събирането на данни, данъчните стимули за даряването на храни, насърчаването на споделянето на добри практики в целия ЕС и повишаването на осведомеността както за Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни, така и за ролята на гражданите в осъществяването на промени. Изтъкната беше и ролята на социалните медии в насърчаването на предотвратяването на разхищението на храни.

Гражданите зададоха въпроса дали въвеждането на данък върху храните, изхвърлени в рамките на търговията на дребно, представлява възможност, която би могла да бъде разгледана. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ отговориха, че някои общини са въвели данъчни стимули, например за схемите за намаляване на разходите за третиране на отпадъци за дружества, които даряват храни. Гражданите зададоха въпроса дали, като се има предвид възможното положително въздействие на късите вериги за доставки върху предотвратяването на разхищението на храни, Европейската комисия предвижда възможни промени в законодателството в областта на конкуренцията с цел някои търговци на дребно да бъдат задължени да купуват продукти на местно равнище. От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ отговориха, че докато продължава работата по правилата в областта на конкуренцията, свързани в по-широк смисъл с продоволствената сигурност, е налице необходимост от по-ясни доказателства, че такива действия биха оказали положително въздействие върху предотвратяването на разхищението на храни. От ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ заявиха, че Европейската комисия ще разгледа допълнително как да подкрепи териториалните продоволствени системи в контекста на по-широкия дебат около прехода към устойчиви продоволствени системи. Накрая, с цел да се постига бърз напредък, гражданите подчертаха необходимостта от основани на доказателства действия, като поставиха акцент върху лесно постижимите резултати и къде може да се постигнат най-добрите такива, както и върху възприемането на системен подход по цялата верига за създаване на стойност в областта на храните.

6. Представяне на препоръките на европейския граждански панел относно разхищението на храни и обмен с членовете на панела (тематична област II: Инициативи на предприятията за производство на храни) ([PDF](#))

Представители на европейския граждански панел, които са работили по тематична област II (Инициативи на предприятията за производство на храни), представиха [препоръки 8—15](#), след което последва обмен на мнения с участници в панела, включително представители на Европейската комисия (ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“), Министерството на земеделието и горите на Финландия, EUROCOMMERCE и Международната коалиция по проблемите на хранителните отпадъци.

По отношение на препоръка 13 от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ заявиха, че са обнадеждени от силната подкрепа от страна на гражданите за определянето на равнището на ЕС на количествени цели за намаляване на хранителните отпадъци, които да бъдат постигнати от държавите членки, свободни да определят мерките, необходими за постигането на тези цели. Този подход беше представен в приетото на 5 юли от Европейската комисия

законодателно предложение, което понастоящем е в процес на преговори между Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ отбелязва, че предложението надхвърля определянето на насоки, като се определят правно обвързващи цели, съгласно които от държавите членки се изисква да намалят хранителните отпадъци при преработката/производството с 10 % и с 30 % на глава от населението, съвместно при продажба на дребно и потребление. Тези намаления трябва да бъдат постигнати до 2030 г. в сравнение с базовата 2020 г. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ обясниха допълнително, че в законодателството на ЕС за отпадъците вече има определена йерархия за предотвратяването на разхищението на храни в съответствие с препоръките на гражданите, предимно отдаването на приоритет на използването на хранителните излишъци за консумация от човека.

По отношение на препоръка 8 от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ подчертаха, че понастоящем са налице много мрежи и цифрови инструменти за улесняване на преразпределението на хранителни излишъци между стопанските субекти в областта на храните и хранителните банки/благотворителните организации и директно към потребителите. Организирането на такъв обмен на равнището на ЕС не е осъществимо, по-специално за храни, чийто срок на годност свършва.

Във връзка с препоръки 11, 12, 14 от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ бяха обнадеждени, че гражданите потвърждават отново необходимостта от основан на доказателства подход, който да е ръководен за ефективното предотвратяване на разхищението на храни от всички участници, като се подчертава значението на мониторинга и осигуряването на прозрачност на данните и постигнатите резултати. С годишното докладване на количеството на хранителните отпадъци от държавите членки, ЕС се намира в добра позиция да проследява напредъка си към глобалните цели и целите на ЕС. Въпреки наложеното на държавите членки задължение за докладване на количеството на хранителните отпадъци на всеки етап от веригата за доставки на храни съгласно обща методиката, националните органи може да адаптират тези методики към ситуацията и спецификите на национално равнище. Що се отнася до участието на стопанските субекти в областта на храните в събирането на данни, някои държави членки изискват от дружествата да наблюдават хранителните отпадъци, а други подкрепят дружествата при извършването на диагностика на хранителните отпадъци и въвеждането на механизми за предотвратяване. На равнището на ЕС Европейската комисия насърчава и ангажиментите на стопанските субекти в областта на храните да намалят хранителните отпадъци чрез Кодекса за поведение за отговорни стопански и търговски практики в областта на храните.

От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ подчертаха, че чрез Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни се цели насърчаване на обмена на основани на доказателства най-добри практики. Съвместният изследователски център на Европейската комисия разработи рамка за оценка с цел да се помогне на всички участници да оценят ефективността на своите инициативи и да извършат периодична оценка на изпълняваните в рамките на ЕС инициативи за предотвратяване на разхищението на храни. От Европейската агенция за околна среда също преразглеждат и редовно оценяват националните програми на държавите членки за предотвратяване на разхищението на храни. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ отново изтъкнаха, че чрез проекти в областта на научните изследвания и иновациите, финансирани по линия на програмата на ЕС „Хоризонт Европа“, се предоставят данни и обучение с цел да се подпомогне информирането за предотвратяването на разхищението на храни, като например подобряване на разбирането за начина на влияние на социалните норми върху поведението и образуването на хранителни отпадъци (проект „[CHORIZO](#)“) и текущият

проект „SISTERS“ (СЕСТРИ), с който се проучват иновациите в областта на опаковките, свързани с хранителните отпадъци и внедряването на „интелигентни“ контейнери, които да бъдат използвани в логистиката на веригата на доставки.

От **Министерството на земеделието и горите на Финландия** признаха много конструктивната и полезна работа, извършена от гражданския панел, и се позоваха по-специално на препоръки 10, 13 и 15. От 2008 г. насам Финландия измерва хранителните отпадъци и хотелите и ресторантите са задължени да не изхвърлят храна, ако е все още годна за консумация. Логотипът (препоръка 10) е вид символ за качество и може да бъде полезен при установяването на дружества, които управляват добре храните, и при повишаването на осведомеността сред потребителите чрез опаковките на храните. По отношение на препоръка 13 от финландското министерство заявиха, че следва да се направи добър преглед на йерархията на потоците от отпадъци с цел да се постави акцент върху приоритетите. Във Финландия има политики и процедури на национално равнище, с които да се подпомогне достъпът на лицата в нужда до храна и да се окаже подкрепа на дружества, желаещи да дарят храна, и за обединяване както на донори, така и на бенефициери на хранителна помощ. Във връзка с препоръка 15 от финландското министерство подчертаха значението на опаковките за защитата на храните и осигуряването на тяхната безопасност, като същевременно се отбеляза необходимостта от подобряване на опаковките на храните с цел намаляване на хранителните отпадъци, като се посочва, че между 0,5—2 % от въздействието на храните върху околната среда са свързани с опаковките.

От **EuroCommerce** благодариха за поканата, като признаха вдъхновяващия характер на събранието и предоставиха обратна информация относно препоръки 9, 12 и 15. От EuroCommerce припомниха за привилегированото положение на сектора на търговията на дребно и едро, който се намира на кръстопътя между предлагането и търсенето, поради което той е особено ангажиран с предотвратяването на разхищението на храни. Като се позовават на препоръка 9 от EuroCommerce подчертаха, че хранителните отпадъци нямат икономически смисъл за предприятията, тъй като генерират разходи, поради което секторът е инвестирал значително в прогнозиране на доставките, включително използването на изкуствен интелект (в допълнение към данните за продажбите), с цел по-доброто разбиране и прогнозиране на това какво ще се купува и кога. Предприятията се нуждаят от гъвкавост (вместо от правни рамки), за да отговорят по най-добрия начин на промените в предлагането и търсенето, което е от ключово значение за предотвратяването на разхищението на храни. Във връзка с това от EuroCommerce изтъкнаха значението на диалога във връзка с веригата на доставки. По отношение на данъчните стимули от EuroCommerce изразиха подкрепата си за нулева данъчна ставка на ДДС за даренията на храни, което по-рано се приемаше като пречка. Що се отнася до задължителната система за докладване, от EuroCommerce съобщиха, че много от нейните членове вече докладват доброволно относно хранителните отпадъци като средство за информиране както на клиентите, така и на инвеститорите и за осигуряване на прозрачност. Вече са налице много задължителни изисквания за стопанските субекти в областта на храните, включително относно оповестяването на нефинансова информация. С оглед на ангажиментите в областта на климата от EuroCommerce отбелязаха също, че се поставя по-силен акцент върху разхищението на храни поради въздействието му върху емисиите на парникови газове. От EuroCommerce изтъкнаха предстоящия регламент относно опаковките и отпадъците от опаковки и посочиха важната роля, която опаковките играят при осигуряването на безопасност и защита на храните, като по този начин се предотвратява разхищението на храни. От EuroCommerce подчертаха, че размерът на опаковките трябва също така да бъде подходящ за различните видове потребители (например

единични домакинства спрямо големи семейства). По отношение на иновациите в областта на опаковките от EuroCommerce припомниха значението на подходяща законодателна рамка, така че предприятията да могат да правят необходимите инвестиции и да пускат продукти на пазара.

От **Международната коалиция по проблемите на хранителните отпадъци (IFWC)** благодариха на гражданите за техния ангажимент и работа и като се позоваха на препоръки във връзка с частния сектор подчертаха, че докладването на количествата хранителни отпадъци от всички участници по веригата на доставки е от ключово значение и че частният сектор работи активно по стандартизиране на методиките за измерване, включително на секторна основа (например за общественото хранене). Що се отнася до предложението на гражданите за създаване на логотип, това може да се използва и за отличаване на дружества, които измерват и докладват хранителните отпадъци и определяне на план за действие за намаляване на хранителните отпадъци. От IFWC информираха за текущата работа по разработването на стандарта на ISO относно начина на управление на намаляването на хранителните отпадъци и подчертаха значението на подкрепата за прилагането на такива стандарти — например чрез обучение и други мерки — на секторна основа. От IFWC обясниха, че инициативите за предотвратяването на разхищението на храни изискват действия от множество участници: например, макар че в ресторантите се практикува вземането на недоизядената храна за вкъщи, то може и да не се използва, ако се счита за неприемливо от потребителите в културно отношение. С цел да се преодолее тази пречка ще е необходимо мярката да бъде подкрепена с повишаване на осведомеността, насочване и др. От IFWC подчертаха значението на повишаването на осведомеността и насърчаването на сътрудничеството между заинтересованите страни с цел прилагане на рамка за предотвратяване на разхищението на храни, заедно с подкрепа, предоставена на включените участници, например чрез доброволни споразумения, кампании за повишаване на осведомеността, финансирани от ЕС изследователски проекти и мрежи като Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни.

След този първи отговор от членовете на панела по препоръките на гражданите, модераторът прикани за въпроси от страна участниците в заседанието (присъстващи онлайн и офлайн), като отбеляза и въпроси и коментари, получени в чата, главно по отношение на опаковките и потребителските навици.

От **Министерството на земеделието на Португалия** заявиха, че не възможно да създадат на равнището на ЕС платформа за инициативи във връзка с предприятия за производство на храни, която да свързва предприятията с хранителни банки и потребители, тъй като това включва логистика на транспорта. От португалското министерство посочиха, че някои държави членки вече са въвели този тип платформа на национално равнище за преразпределение на продукти, които са близо до датата им „използвай преди“ или „най-добър до“ и попитаха дали са ефективни. Според тях липсва еднородна методика за измерване на хранителните отпадъци на равнището на ЕС, което предполага необходимостта от единна методика на равнището на Съюза. Освен това от португалското министерство заявиха, че макар опаковките да трябва да бъдат намалени, това е от решаващо значение и за защитата на храните и осигуряването на тяхната безопасност и информация за потребителите.

По отношение на свързването на стопанските субекти в областта на храните, хранителните банки и потребителите чрез цифрови платформи, от **EuroCommerce** отговориха че това не е в полза на една централизирана европейска база данни и че свързването на дружествата с хранителните банки и потребителите е по-добре организирано на местно или регионално

равнище, като се подчертават и ограниченията, свързани с логистиката и практическата организация на такова преразпределение. От EuroCommerce потвърдиха, че на местно равнище вече съществуват такива инициативи, които работят добре.

По отношение на намаляването на опаковането от **финландското министерство** потвърдиха, че излишните опаковки следва да се избягват. Не е възможно обаче цялостно избягване на опаковките, тъй като то е необходимо, за да се гарантира безопасността на храните.

От **Международната коалиция по проблемите на хранителните отпадъци** подчертаха, че е важно предприятията да бъдат обединени по приоритетни теми, където са необходими общи инвестиции и изследвания, например как се измерва разхищението на храни в даден сектор. От IFWC заявиха, че доброволните споразумения са важни и изискват подкрепата на държавите членки на национално равнище.

От ГД „**Здравеопазване и безопасност на храните**“ посочиха, че държавите членки, които са постигнали значителен напредък в намаляването на хранителните отпадъци, са изготвили доброволни споразумения с частния сектор, т.е. публично-частни партньорства с договорени цели за намаляване на хранителните отпадъци. Понастоящем от Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни оценяват изпълнените до момента доброволни споразумения с цел да се извлекат и споделят поуки от този опит.

Модераторът прикани гражданите от панела да представят кратки, заключителни изявления. Гражданите подчертаха, че институциите на ЕС следва да гарантират, че всички държави членки постигат напредък чрез общ или по-стандартизиран подход, както и значението на определянето на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни планове и съобщаването на постигнатия успех. Що се отнася до последното, въпреки че трябва да бъдат включени всички граждани е необходимо да се положат повече усилия, за да се достигне до младежите, по-специално чрез канали на социалните медии, с цел не само да им се предостави информация, но и да се мотивират и ангажират.

7. Представяне на препоръките на европейския граждански панел относно разхищението на храни и обмен с членовете на панела (тематична област III: Подкрепа за промяна на поведението на потребителите) ([PDF](#))

Представители на европейския граждански панел, които са работили по тематична област III, представиха [препоръки 16—23](#), след което последва обмен на мнения с участници в панела, включително представители на Европейската комисия (ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“), Нидерландския център по хранене, Independent Retail Europe (Европейска асоциация на групи от независими търговци на дребно) и Европейския съвет за информация за храните (EUFIC).

От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ благодариха на гражданите за конкретните им препоръки и подчертаха, че специфичният за всяка държава подход е важен, за да се окаже въздействие върху поведението на потребителите, с намеса и действия, извършвани на национално и на местно равнище. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ подчертаха, че е от решаващо значение да се вземат предвид хранителните навици на потребителите, отношението им към храната и хранителните отпадъци, както и техните знания и умения за управление на храните с цел избягване на хранителните отпадъци и мотивацията им да предприемат действия. Подход „отгоре надолу“ на равнището на ЕС не би бил ефективно средство за справяне с хранителните отпадъци на потребителите; въпреки това действията на

равнището на ЕС са насочени към улесняване на обмена на най-добри практики, по-специално чрез Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни, а също така стимулират и подкрепят предприетите от държавите членки действия. Законодателното предложение на Европейската комисия за определяне на целите за намаляване на хранителните отпадъци следва да даде тласък на държавите членки да предприемат амбициозни действия и да инвестират в програми за промяна на поведението, както и да засили сътрудничеството между участниците по цялата верига за доставки на храни и други съответни участници като академичните среди, НПО и финансовите институции. Международният ден за осведоменост относно загубата и разхищението на храни се отбелязва всяка година на 29 септември, като предоставя възможност за комуникация по този въпрос. През 2023 г. Европейската комисия включи в разпространението на комуникационни материали и гражданския панел.

От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ заявиха, че насърчаването на по-доброто разбиране и използване на маркировката на срока („използвай преди“ и „най-добър до“) с цел да се избегне разхищението на храни е една от целите на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни, в рамките на която членовете непрекъснато споделят своите знания, опит и най-добри практики в тази област чрез самата платформа, нейните подгрупи и онлайн центъра на ЕС за предотвратяване на загубите на храни и на хранителните отпадъци. Като се позовава на планираното преразглеждане на правилата за маркировката на срока (съобщено на гражданския панел по време на първото му заседание през декември 2022 г.), Европейската комисия проучи с държавите членки дали тази инициатива може да бъде продължена заедно със законодателното предложение, в което се определят целите за намаляване на хранителните отпадъци. Въпреки че държавите членки дадоха своята подкрепа за хармонизиран подход в областта на маркировката на срока, повечето подчертаха необходимостта от по-нататъшно обмисляне на най-подходящата формулировка и необходимостта от повече потребителски проучвания, като някои твърдяха, че трябва да се инвестира повече в по-доброто информиране на потребителите относно настоящите концепции за маркировката на срока. Повечето държави членки също предпочетоха да разгледат този въпрос не изолирано, а като част от по-широко преразглеждане на правилата за етикетирание на храните, работата по които все още продължава.

Що се отнася до препоръка 16 от ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ уточниха, че справянето със загубите на храни е включено в дневния ред на Платформата на ЕС по въпросите на загубата и разхищението на храни, като продължава споделянето на информация в контекста на подгрупата за мониторинг на загубата и разхищението на храни. От ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ обясниха, че загубите на храни в земеделските стопанства не се разглеждат съгласно Рамковата директива за отпадъците, тъй като такъв материал не се счита за отпадък и няма надеждни данни за измерението на този проблем. Европейската комисия продължава да разследва загубите на храни и да проучва начините за тяхното предотвратяване, като се взема предвид работата, извършена в рамките на съответните научноизследователски проекти, финансирани от ЕС. Например проектът „[FOLOU](#)“ цели осигуряването на надеждна методика за класифицирането на загубите на храни в първичното производство, като е насочен към загуби, възникващи от момента, в който продуктите са готови за прибиране, до тяхното прибиране.

От Нидерландския център по хранене благодариха на гражданите за вдъхновяващата работа и се позоваха по-специално на препоръки 17 и 20, свързани с кампаниите за потребителите. От Нидерландския център по хранене подчертаха, че повишаването на осведомеността сред потребителите и предлагането на перспектива за действие са от решаващо значение за

мотивирането им да намалят хранителните отпадъци. От 2015 г. насам Нидерландия е постигнала намаление в разхищението на храни от домакинствата от 23 % и продължава своите усилия, най-вече чрез организирането на националната кампания „Седмица без хранителни отпадъци“. През 2023 г. организираната от Нидерландския център по хранене и фондацията „Обединение без хранителни отпадъци“ (Food Waste Free United) кампания се проведе за 5^{ти} път, като в нея взеха участие широк кръг от заинтересовани страни и беше поставен акцент върху връзката между предотвратяването на разхищението на храни и борбата с изменението на климата. Успехът на инициативата беше свързан с активното сътрудничество между публични и частни заинтересовани страни и обединяването на ресурси за увеличаване на обхвата, както и създаването на образователни и практически инструменти за измерване, които да се използват у дома. От Нидерландския център по хранене насърчиха други държави членки да организират подобни кампании, като препоръчаха да се постави акцент върху действия в рамките на една седмица, за да може темата да се разгледа по-напред в дневния ред. Предприемането на действия в рамките на седем дни обаче не е достатъчно и са необходими постоянни усилия по цялата верига за създаване на стойност в областта на храните с цел да се улесни по-малкото разхищаване на храните от страна на потребителите.

От **Independent Retail Europe** също благодариха на гражданите за работата им и подчертаха значението на образованието за намаляване на хранителните отпадъци на потребителите и оказване на помощ на потребителите, за да управляват по-добре храните. Образованието на потребителите е съобразено с държавите членки. Търговците на дребно може да играят роля заедно с други икономически участници, като помагат за информирането, подпомагането и улесняването на предотвратяването на хранителните отпадъци чрез широк набор от инструменти като публикации и приложения. Търговците на дребно не могат обаче да контролират това, което потребителите решават да изхвърлят и следователно не могат да носят отговорност за разхищението на храни на равнището на потребителите. Що се отнася до препоръка 23 относно насърчаването на продажбата на продукти с изтичащ срок на годност, от **Independent Retail Europe** заявиха, че това вече е широко разпространена практика, тъй като за търговците на дребно непродаването на храните представлява разход. Търговците на дребно може да разполагат с различни начини да информират своите клиенти (например стикери и други инструменти за промоции в магазините) и могат най-успешно да установяват най-ефективните начини за това. Поради това е важно продадените продукти да се консумират от купувачите, в противен случай хранителните отпадъци се прехвърлят от търговията на дребно към домакинствата. От **Independent Retail Europe** обясниха, че търговците на дребно са активно ангажирани в предотвратяването на разхищението на храни чрез управлението на предлагането и търсенето, ценовите промоции, преразпределението на хранителните излишъци към хранителните банки и чрез приложения, като непродадените храни се преработват допълнително (например приготвянето на супи и сосове). Въпреки че търговците на дребно се ангажират активно с информирането на потребителите за предотвратяване на разхищението на храни, от **Independent Retail Europe** обаче не споделят мнението, че кампаниите за предотвратяване на хранителните отпадъци трябва да се организират около празничните дни, както се споменава от Нидерландския център по хранене.

От **Европейския съвет за информация за храните (EUFIC)** се позоваха на препоръка 16 за запазване на несъбраните храни и съобщиха за тези възможности на потребителите и земеделските стопани. От **EUFIC** дадоха пример с комуникационна кампания в град Гент, където Съветът по храните, в сътрудничество с местна неправителствена организация, създаде цифрова карта, за да информира обществеността къде плодовете могат да се берат безплатно. От **EUFIC**

заявиха, че във Франция организация, наречена „SOLAAL“, обединява участници от секторите на селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и дистрибуцията с цел да се насърчи даряването на храни, включително несъбрани храни и, в сътрудничество с Министерството на земеделието и суверенитета на храните, е определила Национален ден за даряване на селскостопански храни. По отношение на препоръки 18 и 21 от EUFIC посочиха, че в училищата в някои държави е въведено образование в областта на храните, например в Унгария, където Националният орган по хранителни отпадъци е разработил образователна програма и от 2017 г. насам през нея са преминали 25 000 деца и са предоставени обучение и наставничество на 1800 учители. В други държави, като Финландия, образованието относно разхищението на храни е интегрирано в учебните програми по предмети, насочени към устойчивостта на околната среда, като екологични изследвания, география и национална икономика, а финландският орган по храните е разработил свързани учебни материали. Организацията на ООН за прехрана и земеделие, в сътрудничество с Международната коалиция по проблемите на хранителните отпадъци, са разработили образователни наръчници относно хранителните отпадъци, насочени към децата в началните и средните училища, които са достъпни на 10 езика на техните уебсайтове. Чрез тях децата учат за социалните, екологичните и икономическите последици от разхищението на храни, ползите от намаляването на хранителните отпадъци, какво може да се направи във връзка с хранителните отпадъци и как да учат на добри навици своите семейства и приятели. Що се отнася до препоръка 19 относно споделянето на храни, от EUFIC посочиха предизвикателствата, свързани с безопасността на храните, когато това се прави чрез цифрови платформи. От EUFIC дадоха пример как това може да бъде преодоляно, като се позоваха на обществен хладилник в Хелзинки, където потребителите могат да даряват хранителните излишъци и да вземат от тях, а персоналот гарантира, че процедурите за безопасност на храните се следват правилно (например може да се дарява само неотворена пакетирана храна). Операциите се одобряват ежегодно от градските власти на Хелзинки, за да се гарантира, че рисковете за безопасността на храните са сведени до минимум и да се осигурят обучение и инструменти, които да позволят на други да поставят такива обществени хладилници.

След този първи отговор от членовете на панела по препоръките на гражданите, модераторът прикани за въпроси от страна участниците в заседанието (присъстващи онлайн и офлайн), като цитира някои получени коментари, свързани с образователните дейности.

От **RÉGAL Normandie** заявиха, че повишаването на осведомеността сред потребителите има своите граници по отношение на промяната на поведението и резултатите от изследванията показват, че най-голямо въздействие може да окажат практически дейности, при които се показва как да се готви с остатъци.

От **Министерството на земеделието, горите и храните на Словения** насърчиха участието на младежите в събития, като днешните дискусии с гражданския панел. От xxx на Словения допълнително се позоваха на учебните схеми за плодове, зеленчуци и млечни продукти, като предложиха дарената храна да бъде добавена към схемата. От словенското министерство посочиха, че търговците на дребно даряват хранителните излишъци, макар че са налице ограничения, поради доброволния характер на такива действия, и предложиха да се извършва повече в подкрепа на тези инициативи. Освен това от словенското министерство заявиха, че земеделските стопани се нуждаят от инструменти и други алтернативи, които да ги подкрепят при справянето с хранителните излишъци (например по-нататъшна обработка, за да се избегне загубата и разхищението на храни) и че подобни инициативи следва да бъдат включени в

националните стратегически планове. Накрая, xxx от Словения изтъкна значението на обучението на всички участници с цел да се постигнат желаните цели.

В отговор на онлайн коментарите от гражданите от **Нидерландския център по хранене** съобщи, че с цел да се достигне до широка аудитория, организаторите на „Седмица без хранителни отпадъци“ се опитват например да получат безплатна реклама в телевизионни токшоута. От **Independent Retail Europe** заявиха, че използването на социалните медии е от първостепенно значение, за да се достигне до по-младите аудитории и посочиха, че разхищението на храни се случва понякога просто поради организационни проблеми в домакинствата, както и поради липсата на знания или умения как да се управляват, обработват и съхраняват храните, особено когато не може да се използват навреме.

Модераторът прикани гражданите от панела да представят кратки, заключителни изявления. Гражданите подчертаха значението на достигането на подходящи послания до различни целеви групи чрез подходящи канали и инструменти, както и оценката на въздействието на такава комуникация. Предотвратяването на разхищението на храни следва да бъде включено в училищните програми и следва да се използва пълният потенциал на цифровизацията и изкуствения интелект. Държавите членки следва да разговарят повече помежду си и да използват всички подходящи платформи за широко разпространение на информация. Накрая гражданите се чувстват уверени, че поради желанието да се окаже помощ от толкова много хора е възможно да настъпи действителна промяна.

8. Приключване/заключителни думи

От името на **Генерална дирекция „Комуникации“**, Gaëtane Ricard-Nihoul, заместник началник-отдел на отдел „Граждански диалог“, благодари на гражданите и участниците за техния принос и ги насърчи да продължат да поддържат връзка чрез каналите за комуникация на Европейската комисия, по-специално чрез центъра на ЕС за предотвратяване на загубите на храни и на хранителните отпадъци. По този начин гражданите могат да бъдат информирани за напредъка по отношение на законодателното предложение на Европейската комисия, в което се определят целите за намаляване на хранителните отпадъци и друга текуща работа на равнището на ЕС, както и изпълнението на националните планове за действие от държавите членки.

Тя обясни, че Европейската комисия влиза в нова фаза на участие на гражданите и че в бъдеще ще бъдат организирани повече европейски граждански панели по различни теми. Тя обясни, че Комисията би искала да създаде мрежа от участниците в гражданските панели, които ще получават информация за дейностите по ангажиране на гражданите и могат да играят ролята на посланици. До всички граждани от панела ще бъде изпратено специално съобщение, в което се разяснява начинът, по който да станат част от тази мрежа на участниците.

Председателят закри заседанието, като благодари на всички участници и заяви, че дискусиите са показали отново как предотвратяването на разхищението на храни изисква действия от всички членове на обществото, независимо дали са на местно, национално и международно равнище. Споделените примери дадоха информация как ангажиментите могат да бъдат превърнати в действия и за множеството съществуващи мрежи и възможности за съвместна работа по въпрос от такова фундаментално значение за хората, обществото и планетата като цяло. Макар и да не беше постигнато цялостно съгласие относно всички обсъдени точки е налице ясен ангажимент за участие и може да има различни възможни решения за справяне с установените проблеми. Председателят изрази увереност, че с оглед на ангажираността и подкрепата на гражданите, законодателното предложение на Европейската комисия ще се възприеме и може да бъде прието

бързо и в амбициозна форма от Парламента и Съвета. В заключение председателят повтори, че за ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“ диалогът с гражданите е бил много обогатяващо преживяване и благодари на гражданите за тяхната упорита работа, както и на членовете на платформата за дискусиата и предоставената днес обратна информация.